

ÇOĞUNLUK DÜŞÜNCESİ VE ÇAĞDAŞ DEMOKRASİ*

Yazan: Fredrich A.Hayek

Çeviren: İrfan Kalpalı

Halk, istediklerini yapma konusunda engellendiğinde, (Atina Meclisindeki) büyük çoğunluk bağırırmaya başladı.... Bunun üzerine, Sophroniscus'un oğlu olan ve yasaya uyma hariç, bu konuda hiçbir şekilde taviz vermeyeceğini belirten Sokrat dışında hepsi, yani korku dolu Prytanes'lar sorunu ortaya koymayı kabul ettiler.

Xenophon

Demokrasi hakkında devamlı hayal kırıklığına uğrama

Modern bir yönetimin faaliyetleri, birkaç kişinin istediği veya öngördüğü çoğunlukla kabul edilen sonuçlar verdiğinde, genel olarak bu husus demokrasinin kaçınılmaz özelliği olarak düşünülmektedir. Bununla birlikte, bu tarz gelişmelerin ekseriya belirlenemeyen ölçüdeki insan topluluklarının isteklerini karşıladığı iddia edilemez. İnsanların isteklerinin ortaya konulması için seçtiğimiz bu özel süreçte, halkın önemli bir kısmının "genel isteği" olan düşünce alanında çok az şey yapabileceği gibi görünmekteyiz.

Gerçekten, bugün bütün Batı demokrasilerinde kabul edilen kurumlar manzumesiyle ve temsilciler meclisi organının çoğunluğu ile bir yasanın kabul edilmesi ve hükümetin yönetilmesi konularında demokratik anlamda bir idareye sahibiz ve bu tarz bir idareye demokrasinin mümkün olan tek şekli diyoruz. Sonuç olarak, bu sistemin sadece fazla gayret gösterilen ülkelerde bile kimsenin hoşlanmayacağı bir çok sonuçları meydana getireceği gerçeği üzerinde değil, aynı zamanda temsilciler meclisinin esas görevleri hakkında sahip olunan kuvvetli eğilimler ile kısıtlanmayan demokratik kurumların olduğu birçok ülkede işlemediği gerçeği üzerinde durmayı önemsememekteyiz. Çünkü, ekseriya düzenlemeler olarak eskiden beri kabul ettiğimiz ve benimsediğimiz kurumları savunma konusunda kendimizi bağımlı hissederiz ve korumayı arzuladığımız bir ideali zayıflatabileceği düşüncesiyle, bu kurumları tenkit etmekte tereddüt ederiz.

---

* F.A.Hayek, "Majority Opinion and Contemporary Democracy", The Political Order of a Free People, The University of Chicago Press, Volume 3

Bununla birlikte, son zamanlarda dikkate değer olan husus, devam eden sahte bağımlılığa ve hatta daha ilerisini inceleme isteği konusundaki talebe rağmen düşünen insanlar arasında, bu tarz demokrasinin meydana getirdiği sonuçlar hakkında endişeli ve ciddi alarmlar alınmaktadır¹. Bu husus, her yerde, demokrasiye yalnızca “ne, ne zaman ve nasıl karar altına alınacak” şeklinde, kaçınılmaz bir şekil olarak bakan çağdaş politik bilim adamlarının özelliklerinden birisi olan alaycı realizmin bir şekli olarak ele alınmamaktadır². Bununla birlikte, kaçınılmaz olarak kabul edilen bu gelişmeler hakkındaki düşünceden etkilenen demokrasinin geleceği hakkında derin hayal kırıklıkları ve şüphelerin var olması güçlükle yalanlanabilmektedir. Bu, ifadesini yıllar önce Joseph Schumpeter’in iyi bilinen özdeyişinde bulmuştur; serbest piyasa koşullarına dayanan bir sistem en iyilerden daha iyi olmakla birlikte, kendi vaatlerini gerçekleştirememesine rağmen sosyalizm geleceği bağlarken umutların ötesinde mahkum edilmektedir³.

Daha yüksek seviyedeki hukukun kısıtlamalarını kabul ettiği için kişi hürriyetinin bir güvencesi olarak anlaşılan ve işletilen parlak bir ilk safhadan sonra demokrasinin gelişme çarkı, eninde veya sonunda çoğunluğun bir sorun karşısında alacağı karara dayanacaktır. Bu, bu bölümün tırnak içinde atıfta bulunduğu gibi beşinci yüzyılın sonunda Atina demokrasisinde görülen şekilde olup takip eden yüzyılda Demosthenes (ve diğerleri) tarafından ileri sürülen “Yasalarımız bir çok karardan daha iyi değildir, bundan başka, kararların verilmesinde dikkate alınan yasaların kararlardan daha sonra çıktığını da görebilirsiniz.”⁴ şeklinde bir görüş de bulunmaktadır.

Modern zamanlarda, İngiliz Parlamentosu sınırsız olan egemenliği ve gücünü ilan ettiği ve 1976’da kararlaştırma işleminden ziyade genel bir kural olarak bağlayıcı olan bu kararı açıkça reddettiği zaman benzer gelişmeler başlamıştır. Parlamento bir süre, kendisine yüklediği gücün ciddi şekilde yanlış kullanılmasının kanunla önlenmesi konusunda kuvvetli bir geleneğe sahip olmasına rağmen, uzun vadede, artık gerekli olmadığı görülen anayasal monarşinin evrimi esnasında acı bir şekilde denenen aşırı gücün bütün kısıtlamalarının temsilci hükümet tarafından yerine getirilmesinden hemen sonra modern gelişmelerin büyük felaketini ispat etmiştir. Bu husus, Aristo’nun “Yasaların egemen olmadığı yerlerde ... fertler olarak değil toplum olarak bir çok kişinin egemen olması nedeniyle .... böyle bir demokrasi tam olarak bir anayasal kurum değildir”⁵ özdeyişinde kendisini bulduğu şekliyle, gerçekten hükümetin devamlı prensipleri ile tüm güçlerin kısıtlamalarını ihtiva eden meşruiyetin ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Son zamanlarda, “artık anayasadan uygun şekilde bahsetmeyecek tarzda demokratik olan anayasalar”⁶ diyen bir modern yazar tarafından bu görüş tekrar ifade edilmiştir. Gerçekte, “modern demokrasi kavramı, yürütme organı üzerinde hiçbir kısıtlamanın konulmadığı bir yönetim şekli” biçiminde bize şimdilerde tanımlanmaktadır⁷. Gördüğümüz kadarıyla, anayasaların modern hükümet kavramında yeri olmayan bir kurum olduğu belirtilmektedir⁸.

Öngörülen demokrasi şekli üzerinde hayati etki yaratan sınırsız güç

Demokratik kuralların benimsenmesinin yürütme kuvveti üzerindeki diğer kısıtlamalar ile birlikte dağılmasını mümkün kılması trajik bir aldanmadır. Ayrıca, gerçekten bir faaliyetler programının desteklenmesi için organize çoğunluğun olması gereği özel gruplar lehinde olarak yeni bir keyfi hareketin kaynağını ve tarafgirliği ve çoğunluğun moral prensipleri ile tutarlı olmayan sonuçlar meydana getirirken, demokratik olarak seçilen yasama organı tarafından “yürütmenin kontrolü”⁹ yeterli ölçüde geleneksel kısıtlamaların yerine geçecektir. Gördüğümüz gibi, sınırsız kuvvete sahip olmanın mantığa aykırı sonucu, temsilci bir organ için, böyle bir sistem altında çoğunluğu sağlamak temsilciler meclisi çoğunluğunun özel çıkarlar sağlayarak bazı kişilerin oylarını satın alabileceği nedeniyle kendi genel prensiplerini yerine getirmesini imkansız kılmaktadır.

Temsilciler meclisi hükümetinin büyük kurumları ile birlikte İngiltere'nin temsilciler meclisinin sadece en yüksek değil, aynı zamanda kısıtlamasız bir makam olması kuralına uygun olarak parlamenter egemenliğin¹⁰ tehlikeli prensibini dünyaya göstermiş olduğu sonucuna varılabilir. Sınırsızlık bir öncekinin yani en yüksek makam olmanın tabii bir sonucu olarak düşünülmesine rağmen, bu doğru değildir. Temsilciler meclisinin gücü, diğer bir üstün güçle değil devletin gücü ve ahengi konusunda insanların rızaları/onaylamaları ile sınırlanabilir. Bu onaylama, sadece bu uygulamanın genel kurallarının kaldırılması veya yürürlüğe sokulmasının onaylanması ve bu kuralların yürürlüğe sokulması hariç (veya bazı felaketlerin olması durumunda geçici olarak yetki verilebilir) zorlama yapmak için yetki verilmemiş ise en yüksek anayasal güç bile kısıtlanabilir. Gerçekten, ilk başta parlamentonun egemenlik talebi kendisinden daha üstün bir kuvvetin olmamasının tanınması anlamında olmuştur. Devletin üniterliği konusunda tasvip ve kurulan organlarından her hangi birinin gücünün kuvveti kısıtlayabileceği, fakat yasa yapacak olumlu gücü etkilemeyeceği nedeniyle, ilk kurulduğundan itibaren yavaş yavaş aynı şekilde izlenmeyen bir anlama gelmiştir. Gücü yaratan sadakat ve bu şekilde meydana getirilen kuvvet yalnızca halkın rızası ile uzatılabildiği dereceye kadar genişleyebilir. Bunun sebebi yasanın egemenliğinin Parlamentonun egemenliği ile aynı anlama geldiğinin unutulmasıdır. Yasa kuralı (hükümdarlık, egemenlik veya üstünlük) kavramı, kuralların kaynakları ile değil vasıfları tarafından tanımlanan yasa kavramına uyum gösterirken hangi şekil ve muhtevada olurlarsa olsunlar, *bugün yasa koyucular yasaları yaptıkları için artık bu şekilde adlandırılmamakta, fakat yasalar yasa koyuculardan kaynaklandığı için bu şekilde adlandırılmaktadır*¹¹.

Mevcut kurumların, çoğunluk tarafından istenen veya kabul edilen sonuçları ürettikleri kabul edilirse, demokrasinin temel prensiplerine inanan birisi şüphesiz bunları kabul edecektir. Fakat, gerçekten bu kurumların ürettiklerinin çoğunluğun veya herhangi bir kişinin hazırlıksız olarak karar vermesinden ziyade, çoğunluğun istekleri konusunda karar vermek üzere ayarladığımız mekanizmaların özel tipi tarafından istenmeyen sonuçlarının büyük ölçüde olduğunu düşünmek için kuvvetli sebepler vardır. Demokratik kurumların geleneksel Yasa Kuralı ile yasaklandığı her yerde sadece “totaliter demokrasi” meydana gelmemekte, fakat aynı zamanda “halk oyuna dayanan diktatörlük” de meydana gelebilmektedir¹². Bu bizi, aşırı sahipliğin kolaylıkla kopya edilebilen kurumların özel bir seti olmadığını fakat, daha az kavranabilir gelenekler olduğunu ve bu kurumların yozlaşmasının genel adalet kavramı ile kontrol

edilemeyen mantık nedeniyle gerekli sonuçlar vermeyeceğini anlamamızı sağlar. Doğru olsun veya olmasın, daha önce de söylendiği gibi; “demokrasideki inanç, demokrasiden daha yüksek şeylerdeki inancı öngörür”¹³. Halkın, kararları, kalanların aleyhine olmak üzere organize olmuş gruplar lehine yeterli miktarda oy sahibine rüşvet vermeyi öngördükleri pazarlık süreci ile yönlendirilen seçilmiş temsilcilerin bir grubuna verilen sınırsız güç dışında demokratik bir yönetimi idame ettirmesi için gerçekten başka bir yolu var mıdır?

Demokratik düşüncenin doğru içeriği

Demokrasi hakkında büyük miktarda saçmalıkların olması ve halen konuşulmasına, ve faydaları ile uzantılarının sağlamlştırılmasına rağmen, bu konudaki inancın çok hızlı bir şekilde azalmasından çok rahatsız oluyorum. Önemli beyinler tarafından tartışılan demokrasinin saygınlığındaki bu keskin düşüş, son zamanlara kadar ilham için kullanılan ölçülemeyen ve kritik olmayan heyecanın hiçbir zaman paylaşılmaması konusunda alarm vermekte ve siyasi alanda iyi olan hemen her şeyi açıklayan terimi ortaya koymaktadır. Siyasi bir ideal olarak açıklanan demokrasinin, orijinal anlamından ziyade çok değişik konuları açıkladığı ve şimdilerde “eşitlik” anlamına gelen terimlerin yerlerine kullanıldığı görülmektedir. Tam olarak söylemek gerekirse demokrasi terimi, hükümet kararlarının verilmesinde bir metot veya kurallar manzumesi olarak kullanılmakta ve hükümetin ne temel fayda veya amacına (bir çeşit materyal eşitliği gibi) ve ne de hükümet dışı kuruluşlara (mesela eğitim, sağlık, askeri veya ticari kuruluşlar gibi) anlamlı olarak uygulanabilen bir metot olarak kullanılmamaktadır. Bu yanlış kullanımlar, gerçek anlamdaki “demokrasi” den bizi mahrum etmektedir.

Demokrasiye gücü ellerinde bulunduranların barışçıl değişimini mümkün kılan bir sözleşme olarak bakan tam anlamıyla tutarlı ve hissi olmayan düşünce bile, zalim bir idareye karşı tek korunma silahımız (belirli değil fakat şu andaki şekliyle bile) olduğundan en fazlasına ulaşma konusunda mücadele etmemiz gerektiğini anlamalıyız. Demokrasi, yalnız başına hürriyet (“halkın” çoğunluğu anlamı hariç olmak üzere) anlamına gelmemesine rağmen, hürriyetin cankurtaran simitlerinden en önemlisidir. Şimdiye kadar yönetimin bulunan barışçı tek değiştirme metodu olarak demokrasi, etkinliği hakkında fikir sahibi olmadığımız ancak yokluğu ölümcül etkiler yaratabilen belaya karşı alınan sağlıklı tedbirlerle mukayese edilebilen olumsuz değerlere rağmen en etkili yöntemdir.

Baskı prensibine, sadece çoğunluk tarafından tasvip edilen kurallara uyulmasını sağlamak için müsaade edilmelidir. Bu husus bir hakem gücün olmaması ve bu nedenle de hürriyetin olmaması durumunda temel şarttır. Bu prensip, büyük bir toplumdaki insanların barışçıl yardımlaşmasını ve organize gücün yöneticilerinin barışçıl bir yöntemle değiştirilmesini mümkün kılmaktadır. Fakat, toplumsal faaliyetlerin gerekli olduğu hallerde, demokrasi çoğunluğun düşüncesine göre yönlendirilmeli ve çoğunluğun tasvibiyle oluşturulan yönetim prensipleri çoğunluk gücünün sınırsız olmasını gerektirmedikçe veya kabul edilebilir her konuda çoğunluğun isteği olarak adlandırılan bir yol bulunmadıkça, baskı gücü yasaldır. Halkın çoğunluğu tarafından tasvip edilmese bile, gerçekten çoğunluk tarafından istenmeyen tedbirler için iddia edilen çoğunluğun teyidini talep etmeyi mümkün kılan bir mekanizma yaratmış gibi görünmekteyiz. Bu mekanizma, görünürde zıt olmasına

rağmen sadece herkes tarafından istenen tedbirleri değil aynı zamanda herhangi bir mantıklı beyin tarafından bütün olarak tasdik edilebilecek tedbirleri üretmektedir.

Baskı gücü çoğunluğun düşüncesine dayanıyorsa, o zaman, çoğunluğun gerçekten mutabık kaldığından daha ileriye götürülmemelidir. Bu husus, yönetimin herhangi bir faaliyeti hakkında çoğunluğun spesifik olarak tasvibinin gerekli olacağı anlamına gelmemektedir. Böyle bir talep, yönetimin tasarrufunda bulunan kaynakların nasıl kullanıldığına ilişkin günlük kararlar için yönetim mekanizmasının geçerli direktiflerinin müsaade ettiği ölçüye kadar karmaşık bir modern toplumda yerine getirilmesi imkansız bir talep olacaktır. Fakat bu, bireylerin sadece toplumun çoğunluğunca benimsenen genel prensiplerine değil aynı zamanda yalnız kendi tasarrufunda bulunan yönetimde sınırsız olan çoğunluğun temsilcilerinin yönetimine de boyun eğecekleri anlamına gelmektedir.

Baskı altında tutma gücünün kullanılmasındaki çoğunluk kararı, geçerli düzenin idame ettirilmesi konusunda böyle bir karara ihtiyaç duyulmasını ve bu nedenle böyle bir gücün varlığında bir çıkarın olmasını gerektirmektedir. Fakat bu karar, ihtiyaçtan daha ileri bir noktaya gidemez. Sadece çoğunluğun değil herhangi bir kişinin bile toplumda oluşan faaliyetler ve diğer hususlar hakkında söz sahibi olması için açıkça belirlenmiş bir ihtiyaç bulunmamaktadır. Çoğunluk tarafından tasvip edilen düşüncenin bütün herkesi bağlayacağı fikrinden hareketle çoğunluğun tasvip ettiği güce sahip olma fikrine gidilmesi ihtimali küçük gibi görünmektedir. Bununla birlikte, yönetimin düşüncesinden bir sapmanın başka sapmaları da beraberinde getireceği, yani yönetimin isteğe bağlı düzenin kurulması için kısıtlı olan görevlerinden kısıtsız olanlara doğru bir sapma olabileceği veya bazı müşterek faaliyetlerin nasıl düzenleneceği konusunda kararlaştırılmış kurallardan sapılarak bir insan grubunun müşterek menfaat için bu şekilde yapılmalıdır diyerek ve bunu kurallar manzumesi içinde göstererek başka bir sisteme gidebileceği de dikkate alınmalıdır. İlk kavram, nizam ve intizamın idamesi için gerekli müşterek kararlar olmasını gerektirirken ikincisi, her şeyi kontrol edecek organize olmuş halk gruplarının baskı unsuru olarak faaliyet yapabileceklerini göstermektedir.

Bununla birlikte, bireysel durumlarına göre çoğunluk durumundaki kişilerin kendi adalet düşüncelerini açıklama hususundaki isteklerine inanmak için başka bir neden yoktur. Bildiğimiz kadarıyla sonuncusundaki adalet duygusu belirli konularda ekseriya sallantıda kalmaktadır. Fakat, kişiler olarak otorite tarafından zaman zaman kısıtlanmamıza rağmen, meşruiyet dışı arzularımızı durdurmak zorunda olduğumuz bize öğretilmiştir. Medeniyet, kişilerin belirli konularda kendi arzularını frenlemeyi öğrenmeleri ve genel olarak kabul edilmiş kuralları kabul etmemiz gerçeğine dayanmaktadır. Bununla birlikte, kurallara uymak zorunda olmadığı için çoğunluğun bu konuda yeteri kadar medenileşmediğini söylemek mümkündür. Belirli bir faaliyet konusundaki arzularımız tarafından bunun sadece adil olduğunu ispat konusunda ikna olduğumuzda ne yapacağız? Halk, belirli bir tedbirin avantajları hakkında çoğunluğun mutabakatının adil olduğunu onaylarsa, sonuç farklı olacaktır. Halk mutabık kaldıklarının kesinlikle adil olduğuna ikna olduğunda bunun doğru olup olmadığını sormayı bırakacaktır. Bununla birlikte, çoğunluğun mutabık kaldığı konular hakkında birkaç nesil sonra fikirler değişebilecektir. Günümüzdeki temsilciler meclisleri neyin adil olduğu konusunda kesin yargıya varmış olsalar bile bu konu hakkında düşünmekten vazgeçmeleri konusunda şaşırmalı mıyız?¹⁶.

Belirli bir Kural'ın adilliği üzerine insanlar arasında varılmış olan mutabakat, gerçekten bu kuralın adilliği konusunda bir test olmayabilmektedir. Çoğunluğun tasdik ettiği belirli tedbirler –adalet (veya adaletsizlik) konusunda objektif testleri yapamadığımız pozitivist doktrinlerle tespit edilebilir- konusunda tanımlama yaptığımızda adalet kavramı saçma gelmektedir. Çoğunluğun belirli bir konuda verebileceği kararlar ile kişiler arasında mevcut olacağı şekliyle tasvip edilmek istenen konularla ilgili genel prensipler arasında büyük bir fark bulunmaktadır. Bundan başka, ayrıca, kuralların evrensel hale gelmesi konusunda adaletin uygulamasına karar verilmesi, baskı altında tutma gücünün kendisini kanıtlamaya hazırlıklı olması için kuralların kabul ettirilmesi konusunda sarf edilmesi gereğinden hareketle, kendi doğruluğunu kanıtlamak maksadıyla bir çoğunluğun sağlanması konusunda büyük ihtiyaç bulunmaktadır.

Belirli konular hakkında çoğunluğun isteğinin olması inancı, şimdilerde kendi kendini ispatladığı kabul edilen görüşe nelerin yol açtığını ve çoğunluğun keyfi olamayacağını göstermiştir. Bu husus, demokrasinin (ve dayanağı olarak olumlu düsturunun) yaygın yorumuna uygun olarak, halkın mutabık kaldığı kurala uymaktan ziyade, bir kararı ortaya koyan kaynak, adalet ölçütü olarak dikkate alınıyorsa ve “keyfilik” demokratik kurallarla tespit edilmeyen şekliyle tanımlanıyorsa, gerekli sonucu verecekmiş gibi görünmektedir. Bununla birlikte, “keyfilik”, genel bir kuralla kısıtlanmayacak istek (bu isteğin bir kişinin veya çoğunluğun isteği olup olmadığına bakılmaksızın) ile şekillendirilen bir faaliyet anlamında kullanılmaktadır. Bu nedenle, söz konusu husus, belirli bir faaliyet konusunda ne çoğunluğun mutabakatı ne bir anayasa ile teyit edilmesi ve fakat sadece belirli bir faaliyete ihtiyaç gösteren kendi üyelerinin dikkate aldığı gibi dikkate alınabilen bir delil olarak bir kuralın evrensel olarak uygulanması için kendi yorumlaması konusunda temsilciler meclisinin isteği olmaktadır. Bununla birlikte, bugün, çoğunluğa sadece belirli bir kararın adil olup olmadığı konusunda değil, belirli bir kararda uygulanan prensibin benzer örneklerinde de uygulanıp uygulanmayacağı konusunda sorular sorulmamaktadır. Temsilciler meclisinin hiçbir kararı gelecekte verecekleri kararları bağlamayacağı için, genel kurallarla bağlayıcı olmayan muhtelif tedbirler alınmaktadır.

Sınırsız güce sahip seçilmiş bir meclisin zayıflığı

Bütün herkesi etkileyen kurallar hakkındaki oyların ve bazılarını doğrudan etkileyen tedbirler hakkındaki oyların tamamen farklı karakterlerde olması, kritik bir noktayı göstermektedir. Herkesi ilgilendiren konular hakkındaki oylar, devamlı ve güçlü düşüncelere; ve böylece bilinmeyen kişilerin (Genel olarak her hangi bir durumda müşterek hesaptan dağıtılacak olan bu tür yararlar, bütün kişilerce tercih ettikleri yönde harcanacaktır) yararına olan (ve ekseriya ayrıca zararına) belirli uygulamalarla ilgili oylardan oldukça farklı olan hususlara dayanmaktadır. Böyle bir sistemin, Büyük Britanya'da en fazla paradoksal sonuçları doğurması kaçılmazdır. Bununla birlikte, Büyük Britanya yönetiminin görevlerinin miktarı ve karmaşıklığı, kişilerin ihmalinin olduğu yerlerde, oy verenlerin veya temsilcilerin tasarrufundaki daha iyi bilgilerle giderilebildiği için, neredeyse herkesin, karşılaşılan bu tür sorunlara aşına olduğu yerel işlerin düzenlenmesinde tedbirler alınabilmektedir¹⁷.

Seçilmiş yönetimin klasik teorisi, milletvekillerinin;

Yasa yapmayacakları fakat kendilerinin ve kendi haleflerinin yasalara tabi olacakları zamanlarda; hiç para vermedikleri, fakat kendi paylarını ödeme yaptıkları zamanlarda; zararlı bir şey yapmadıkları fakat kendi arkadaşları ile birlikte kendi başlarının da yere düştüğü yerlerde; kendi prensiplerinin iyi yasaları, küçük zararı ve çok tutumluluğu umabileceğini farz etmiştir¹⁸.

Üyelerinin, kendileri için özel yararlar sağlamak suretiyle belirli grupların oylarını almak ve elde tutmakla ilgili oldukları “yasama organının” seçmenleri diğerlerinin alacağından ve ilgileneyeceğinden daha az olarak bu konulara ilgi göstereceklerdir. Bunlar normal olarak, muhtelif isteklerin adil olup olmamasına bakmaksızın kendi gruplarının hesabına olarak daha az bildikleri konularda bile diğer grupların aleyhine hareket edebilmektedirler. Her bir grup, diğer grupların aleyhine olabilecek konularda kendi gruplarının lehinde olarak karar alınmasına çalışmaktadır. Bu sürecin sonucu, hiç kimsenin düşüncesinin ve prensiplerinin haklı olduğuna bakmaksızın kararların bir esasa istinat etmesinden ziyade çıkara hizmet ediyor olmasıdır. Bu kararlar bir azınlıktan alınan fonların paylaşımı konusunda hem fikir olmaktadır. Kısıtlanmamış ve müdahaleci yasama organının faaliyetlerinin kaçınılmaz sonucu olarak temsilci demokrasinin ilk teoriklerinin açıkça öngördükleri bu husus karşımıza çıkmaktadır¹⁹. Gerçekten modern zamanlarda demokratik yasama organlarının bu talepleri adil olarak karşılaması için, çıkar grupları arasındaki özel indirimlere, imtiyazlara ve diğer yararlar kim karar verecek? A ucuz ithalata karşı korunacaksa, B, az eğitim görmüş operatörün maruz bıraktığı kesintilere, C kendi maaşında yapılacak indirim, D kendi işini kaybetmeye karşı ise kararlar buna göre verilecektir. Oy verenler bu genel çıkarlarına karşılık olarak talepte buldukları kişilerden, kendi taleplerini yerine getirmelerini bekleyecektir. Bu yazının son bölümünde incelenen “Sosyal adaletin” tesis edilmesi konusu gerçekte bu belirli demokratik mekanizmanın önemli bir ürünüdür ki bu husus yerine getirdikleri belirli çıkarlar hususunda temsilcilere moral sağlamaktadır.

Çoğunluğun istekleri, sanki bazı gruplar (mesela çiftçiler veya köylüler veya ticari birliklerin yasal imtiyazları gibi) yerine getirilmesi için ileri sürmüş gibi belli grupların isteklerini iptal ediyorsa ve bu grupların oyları dengeyi değiştirecekse, bu grupların isteklerini de karşılayacak şekilde değiştirilmektedir. Mevcut sistemde, her bir küçük çıkar grubu isteklerinin adil veya eşit olması için sadece çoğunluğu ikna etmek için çalışmamakta aynı zamanda kendi desteğini çekebileceği tehdidini yapmak suretiyle kendi isteklerinin gerçekleşmesi için çalışmaktadır. Böylece demokratik yasama organının bütün özel indirimleri, imtiyazları ve faydaları verdiği düşüncesi saçma olmaktadır. Başarılı propagandanın bazı gruplar lehine karasız kişileri etkileyebilmesine ve adalet duygusu ile hareket eden yasa yapıcılar için uygun görünmesine rağmen çoğunluğun düşüncesini yansıtacağını umduğumuz ve oy verme mekanizması olarak adlandırılan, oluşturduğumuz mekanizma, neyin yanlış neyin doğru olduğu konusunda, çoğunluğun düşüncesini yansıtmayacaktır.

Belirli gruplar lehine oy verme gücü ile donatılmış bir meclis, farklı taleplerin karara ulaştırılmasından ziyade çoğunluk ile ilgili pazarlıkların odağı olacaktır²⁰. Bu pazarlık sürecinin sonunda ortaya çıkan “Çoğunluğun isteği” uydurması, artık, diğerlerinin aleyhine olarak kendi destekçilerine yardımcı olacak bir sözleşme olmayacaktır. Bu

gerçeğin bilincinde olarak, politikalar büyük ölçüde, normal insanlar arasında kötü şöhreti olan “politikacılığın” özel çıkarlarına hizmet edecek şekilde belirlenecektir.

Gerçekten, toplumsal iyilikle birlikte politikacının yalnızca kendisini düşündüğünü hisseden toplum kesimlerine göre, onlara lokmalar atan veya daha değerli hediyeler veren belirli grupların devamlı olarak tatmin edilmesi gereği açıkça yozlaşma olarak görülmelidir. Çoğunluk yönetiminin, çoğunluğun isteklerini değil çoğunluğu teşkil eden grupların her birinin isteklerinin yerine getirmesi hususu, kendi desteklerinin hangi tarafa yöneltileceği konusunda diğerlerine fikir vermelidir. Bu nedenle, bunun bugün günlük hayatta olağan şeylerden biri olarak kabul edilmesi ve deneyimli politikacıların bunu kınama konusunda yetersiz kalan idealistlere acıması ve kişilerin daha şerefli oldukları takdirde bundan kaçınabileceklerine inanılması, mevcut kurumların ilgilendiği ölçüde gerçektir ve sadece bozulmanın olduğu bütün temsilcilerin veya demokratik yönetimin kaçınılması mümkün olmayan özellikleri dikkate alındığında yanlıştır. Bununla birlikte, bütün temsilcilerin veya demokratik yönetimin katkısı gerekli olmayabilmektedir. Fakat, tamamen kısıtlamasız ve her şeye gücü yeten yönetimlerin çalışması sayısız grupların desteğine bağlı olmaktadır. Sadece sınırlı yönetim, iyi bir hükümet olabilmektedir. Çünkü, belirli çıkarların (Kant tarafından ortaya konulduğu gibi) ortaya konulmasında genel ahlak kuralları yoktur (ve yok olabilmektedir). Çünkü, “Refah bir prensibe sahip değildir fakat isteğin içeriğine bağlıdır ve bu nedenle genel prensiplere sahip değildir”²¹. Bu tür şeyler demokrasi ya da temsilci yönetim değildir aksine bizim tarafımızdan seçilmiş belli her şeye gücü yeten çabuk bozulabilen bir yasama kurumunun bir örneğidir.

Bozulma aynı zamanda zayıflıktır, tamamlayıcı gruplardan gelen baskıya dayanamaz, yöneten çoğunluğun desteklerine ihtiyaç duyduğu grupların isteklerini yerine getirmesi için *yapabileceğini yapması gerekir*, ama bu alınan tedbirler toplumun kalanı için zararlı olabilir, en azından bunu çekmek zorunda olan gruplar için popüler olmayabilir, bu durum kolayca ortaya çıkarılabilir. Bir azınlıktan gelen muhalefeti yenebilmek için hudutsuz ve baskıcı güce sahip olunurken sarhoş bir adam tarafından kullanılan aracın yalpalaması gibi bir tedbirin tam olarak izlenmesi mümkün olmayabilir. Belirli gruplar lehine yasama organınca verilecek imtiyazları engellemek için yüksek yargı makamlarının olmaması durumunda, yönetimin şantajla karşılaşmaması için hiçbir mani bulunmamaktadır. İngiltere’nin kontrol altında tuttuğu ülkelerin ekonomik hayatından çıkarak herhangi bir politikayı uygulamasının imkansız olması gibi, yönetim bu grupların isteklerini karşılarsa onların kölesi haline gelir. Yönetim, düzeni ve adaleti sağlayacak kadar kuvvetli ise, politikacıları sahip olduklarına inandıkları husustan mahrum etmeli ve “bütün memnuniyetsizlik kavramlarını ortadan kaldırmalıyız”²². Maalesef, geniş ölçüde memnuniyetsizliği yaratan şartları değiştirme konusunda yaptığımız her gerekli girişim ve politikacıların savundukları hususlar bu değişiklikleri yapmayı mümkün kılmamaktadır.

Özel faydalar temin etmeyi amaçlayan bu şartların bir etkisi de sadece bunun adil olduğu hakkındaki genel düşünce değil aynı zamanda aşağıdaki tarzlarda yanlış düşünceye neden olabilecek “politik gerekliliktir”; oyların dengesi sallantıda olduğunda bazı gruplar lehte oy verdiğinde, oylanın konunun buna layık olduğu için genel kabul gördüğü hususunda bir düşünce oluşabilir. Fakat, çiftçiler, küçük iş adamları veya belediye çalışanları kendi isteklerinin düzenli olarak tatmin edilmesi için gerekli girişimlerde bulunuyorlarsa ve gerçekten bu grupların desteği olmadan

yönetimin çoğunluğu sağlayamayacağı bariz ise, şüphesiz bu sonuca ulaşmak saçma olacaktır. Ayrıca, demokratik teorinin olduğunu var saydığı şey konusunda paradoksal bir sapma var gibi görünmektedir. Çoğunluk genel olarak doğru olduğuna inanılan hususlara göre yönetilmemekte fakat bunların adil olduğu düşünülmesi istenmektedir. Çoğunluğun rızasının, çoğunluğu teşkil eden kişilerin bir çoğunun kendi isteklerinin yerine getirilmesinin ödemesi olarak rızalarını sıkça kullanmalarına rağmen, adaletin bir ölçüsü olarak delil sayıldığına inanılmaktadır. Bu hususlar, kendi çıkarlarına hizmet etmemesine rağmen düzenli olarak yapıldığı için “sosyal olarak adil” kabul edilmektedir. Fakat, devamlı olarak çoğunluk gruplarının lehte olarak oy vermesi gereği, sonuçta ahlaki standartların meydana gelmesini sağlamakta ve sıklıkla lehte olan sosyal grupların, kendi özel çıkarlarının tek başına bu iş için gerekli olmadığına inanmalarından dolayı bunu hak ettikleri şeklinde düşünmelerine sebep olmaktadır. Bazen, sanki belirli bir mekanizmanın körleştirilmiş sonucu olmaktan ziyade arzu edilen bir tedbirin deliliymiş gibi kullanılan ve “Bütün modern demokrasilerin bunu yapmak için gerekli buldukları” argümanı ile karşılaşabiliriz.

Böylece, sınırsız demokratik yönetiminin mevcut mekanizması yeni bir “demokratik” etik seti oluşturmakta ve bu mekanizma demokrasilerde düzenli olarak yapılan sosyal adalet olarak görülen hususu veya bu mekanizmanın akılcı olarak kullanılması suretiyle demokratik yönetimlerin daha iyi olabileceği inancı yaratılmaktadır. Yönetim tedbirleriyle kararlaştırılan gelirlerin gün geçtikçe daha fazla yayıldığı bilinci, durumları henüz netleşmeyen grupların isteklerinin istekleri net olan gruplar tarafından yönlendirilebileceğini göstermektedir. Her zaman grupların gelirleri hükümet tarafından alınan tedbirlerle artmış olup diğer gruplara bir örnek teşkil etmiştir. “Sosyal adalet” taleplerinin altında yatan şey, sadece diğer gruplara zaten sağlanmış olan imkanların kendilerine de aynı şekilde sağlanması hususundaki taleptir.

Örgütlü çıkarların koalisyonu ve yönetim mekanizması

Bazı belirli çıkarların gittikçe artan etkisini dikkate almadan, kendi grup çıkarı için oyunu vadeden kişinin bunu rüşvet gibi kabul etmesinin demokratik kurumları etkilendiğini düşünmekteyiz. Bu baskı gruplarının organize olma yeteneklerini ve faaliyetlerini de dikkate almak durumundayız²³. Bu husus, bazı politik partilerin görüş olarak birleşmesinden ziyade koalisyon kurmasına veya birleşmesine yol açmakta ve koalisyonların veya organize çıkarların, baskı grupları tarafından etkilenmesine neden olmaktadır²⁴. Bu organize gruplar tarafından yapılan etkiler elde edilen faydanın dağıtımındaki çarpıklığı artırmakta ve eşitlik prensibini de etkilemektedir. Sonuç, gelir dağılımının politik güç tarafından tespit edilmesi olmaktadır. Bu günlerde enflasyonla mücadele için bir vasıta olarak kabul edilen “gelir politikası” geniş ölçüde bu gücü elinde bulunduranlar tarafından karar verilen bir düşüncedir²⁵.

Ticari birlikleri ve kuruluşları, profesyonel kuruluşları da içine alan yönetim mekanizmasının gereksiz ve çok aşırı büyümesi bu asrın eğilimlerinin bir parçasıdır. Bu husus, görünürde gerekli ve kaçınılmaz olarak gerçekleşmiş ve küçük grupların desteğini sağlamak suretiyle kendi çoğunluğunu idame ettiren çoğunluk yönetimlerinin gittikçe artan gerekliliğini karşılamak (veya kısmen dezavantajına karşı savunmak) için kullanılmıştır.

Bu şartlar altındaki politik partiler gerçekten kendi düşündükleri idealler ve koydukları prensipleri, koalisyonu teşkil eden diğer partilerin ideallerine ve prensiplerine uydurmak zorunda kalmışlardır. Kendi ülkelerinde öngörülen sistemi tasvip etmeyen ve bunun yerine bazı hayali ütopyaları koymayı hedefleyen batıdaki bazı ideolojik partiler hariç, gerçekten düşündükleri tarzda, bir partinin programlarını ve faaliyetlerini düzenlemesi güç olmaktadır. Bu partiler güdümlüdür ve hatta mutabık kaldıkları kendi hedeflerin dışındadır, toplumun yavaş yavaş kabul edebileceği şartları meydana getirmekten ziyade sosyalizmin bazı şekilleri gibi yapılar empoze etmek için kendi güçlerini kullanmaktadırlar²⁶.

Mevcut politikayı yönlendirebilen ve müşterek bir faaliyet için çoğunluğun nasıl bir araya getirilebileceğini açıkça gören yasama organının her şeyi yapabileceği bir sistemde, bu gelişmelerin kaçınılmazlığı ortaya çıkabilmektedir. Fakat temel değerler üzerinde toplumun oluşan düşüncesi, halihazırdaki yönetim faaliyetinin programının tespit edilmesinde yeterli olmamaktadır. Bir yönetimin destekleyicilerini bir araya getirmek için veya böyle bir partiyi bir arada tutabilmek için ihtiyaç duyulan program farklı çıkarların birleştirilmesi suretiyle bir pazarlık sürecinden sonra yapılabilmektedir. Bir yönetimin emrinde olan kaynakların belirli amaçlar için kullanımı düşünüldüğünde, bu konuya rıza gösteren her bir gruba rızalarının karşılığı olarak vaat edilen hizmetler yapılmaktadır.

Bir anlamda çoğunluğun müşterek düşüncesinin bir ifadesi olarak pazarlıklı demokraside karar verilen program açıklanacaktır. Gerçekten böyle bir programda bulunan hususları isteyen ve hatta tasvip eden kimseler olmayabilecek, bu program için başkaları uğruna kendi isteklerinden vazgeçen insanlar olabilecektir. Kararlaştırılan müşterek faaliyetler hakkındaki böyle bir program sürecinin düşünülmesi ve pek çok farklı kişi ve grupların ayrı ve mantık dışı düşüncelerinin bir araya getirilmesi bir mucize olacaktır. Programda kapsanan hususların birçoğu hakkında oy veren üyeler (veya temsilciler meclisinin çoğunluğu) karşı karşıya bulunulan şartların ne olduğunu bilmedikleri için hiçbir fikre sahip olmayacaklardır. Bunların çoğu farklı ve hatta ters etkide bulunacak fakat kendi arzularının gerçekleştirilmesi için ödemek zorunda oldukları bir bedel olacaktır. Bir çok kişi için parti programları arasında yapılacak seçim, bir tarafın çıkarına olan bir husus diğer tarafın aleyhine olacak şekilde sonuçlanabilecektir.

Yönetim faaliyetleri için böyle bir programın ilave karakteri, parti liderinin karşı karşıya olduğu sorunları düşündüğümüzde daha açık olarak ortaya çıkmaktadır. Parti lideri, ihtimam göstereceği öncelikli bazı hedeflere sahip olabilir veya olmayabilir. Fakat hedefi ne olursa olsun, bu kendi gücünü kullanma konusunda duyacağı ihtiyacı göstermektedir. Bu nedenle, kendisine yön veren hedeflerle çok az ilgili olan kişilerden ibaret olan bir çoğunluğun desteğine ihtiyaç duymaktadır. Kendi programı için destek oluşturmak amacıyla, çoğunluğun çıkarlarını karşılayacak şekilde yeterli miktarda hususu kendi programına dahil edecektir.

Yönetim faaliyetleri için gerekli olan böyle bir program üzerinde varılacak mutabakat, demokraside karar verici güç olması umulan çoğunluğun, ortak düşüncesinden farklı bir metne dayalı olabilir. Kişilerin düşünceleri farklı olduğu için herkesi tam olarak

tatmin etmeyen bir orta yol bulunması konusunda mutabakata varılmasına bir çeşit uzlaşma diyoruz. Bir grubun isteklerinin tatmin olmasına karşılık diğer grubun da isteklerinin tatmin edilmesi (ve ekseriya uzlaşmaya katılmayan üçüncü bir grubun aleyhine olarak) için yapılan bir seri pazarlık koalisyonun ortak davranışı konusunda hedefleri belirlemede fakat sonuçların genelinin onaylanmasını göstermemektedir. Bu konuda bir oylama fırsatı olsaydı sonuç çoğunluğun sadece birkaç üyesi tarafından kabul edilecek bir prensibin tümüyle aksi olurdu.

Organize edilmiş çıkar koalisyonu tarafından oluşmuş yönetimin hakim olması (Genel anlamda “kötü çıkarlar” olarak açıklanan hususlar ilk olarak gözlemlendiğinde) yönetim dışındaki bir kişi tarafından suiistimal veya hatta bir çeşit bozulma olarak görülebilir. Bununla birlikte, destekleri karşılığında kendi isteklerini tatmin etmek için ihtiyaç duyulan tedbirlerin alınması sınırsız güce sahip yönetim sistemlerinin kaçınılmaz bir sonucudur. Böyle bir güce sahip bir yönetim, bu gücü uygulamayı reddedemez ve çoğunluğun desteğini elinde tutmaya devam eder. Kendilerine sağladığımız pozisyonda yapmak zorunda oldukları işler için politikacıları kınama hakkımız bulunmamaktadır. İsteklerini karşılamak konusunda çoğunluğa halkın bir kesimi tarafından verilen bilinen şartları yaratmış bulunuyoruz. Fakat sınırsız güce sahip olan bir yönetim sadece çoğunluğun desteğini sağlamak için yeterli ölçüde baskı gruplarına bağlı kalmalıdır.

Dar anlamda ortak ihtiyaçlar için ayrılmış özel kaynakların yönetiminde hükümet daima bir ölçüye kadar bu karaktere sahip olacaktır. Yönetimin görevi yasama organından farklı grupların belirli çıkarlarını sağlamaktır. Fakat bu zafiyet, yönetim kurallara uygun olarak kendi emrindeki kaynakların kullanımını kararlaştırdığı sürece (ve özellikle mahalli yönetimlerde halkın kendi oyları ile genişlemeden kaçınması durumunda), yönetimin ve yasa koyucuların ve yönetim kaynaklarını idare eden şahısların da, kaynakların ne kadarını kontrol edeceğine karar vermesi konusunda katkıları bulunduğunu farz ederek giderilmektedir. Ancak destekleyenleri tarafından verilen oylar ile sürdürülen bir pozisyonda bulunanların neyin doğru olduğunu tanımlamaları, güçlerini korumak için gerekli olarak düşündükleri her tür amaçlar için toplum kaynaklarının yönetenlerin kullanımına verilmelidir.

Toplumun kaynaklarının bir kısmının seçilmiş yöneticileri destekleyicilerini tatmin etme konusunda sorumlu olmalarına rağmen değiştiremeyecekleri bir kanuna tabi iseler, şahıs hürriyetlerine karışmaksızın yapacakları hususlarda yönlendirilemezler. Fakat, aynı zamanda, bu kuralların koyucuları iseler kendi organize etme güçlerini sadece yönetime ait olan kaynakları ile değil şahısların sahip oldukları ve bunların meclislerini özel isteklerini karşılayacak kaynaklar dahil olmak üzere toplumun sahip olduğu bütün kaynakları kullanabilirler.

Yönetimi, yapacağı kötü uygulamalar nedeniyle gücünden mahrum etmek ve gücünü kısıtlamak suretiyle, gücünü sınırlandıracak tedbirleri almak suretiyle bazı özel çıkarlara hizmet etmesi konusunda engelleyebiliriz. Bütün tatminsizlikleri²⁷ ortadan kaldırmanın kendi güçleri dahilinde olduğunu ve bunun da görevi olduğuna inanan politikacıların bulunduğu bir sistem, halkla ilgili işlerin tam olarak yapılmasına yol açmalıdır. Bu güç kısıtlaması, belirli çıkarlara hizmet için kullanılacaktır ve kullanılmalıdır ve yönetim üzerindeki baskıları birleştirmek için organize çıkarların gayretlerini azaltacaktır. Bu baskıya karşı bir politikacının sahip olduğu tek savunma,

kendisinin şikayetçi olduğu ve değiştiremeyeceği tesis edilmiş prensiplerin varlığıdır. Değiştirilmesi mümkün kurallara sahip hükümet kaynakların kullanımını yöneten hiçbir sistem, bu organize çıkarların bir oyuncağı olmaktan kaçamayacaktır.

Genel kurallar ve özel tedbirler üzerindeki anlaşma

Büyük Britanya toplumunda kimsenin, hükümetin aldığı kararların amacı olabilecek faktörlerin bilgisine sahip olmayacağını sürekli vurguladık. Böyle bir toplumun herhangi bir üyesi toplumu meydana getiren anlamlı yapının küçük bir kısmından daha fazlasını bilmez, fakat kendisinin ait olduğu kalıp içindeki sektörü şekillendiren isteklerin diğerlerinin istekleriyle çatışabileceğini bilebilir.

Böylece, kimse tümünü bilmezken, farklı istekler genel olarak kendi etkileri ile çatışacak ve ulaşılacak anlaşma ile uzlaşmaya varılacaktır. Demokratik *yönetim*, (demokratik yasama ile tefrik edildiği biçimde) kişilerin bilincinde olduğu belirli gerçeklerin dışında olarak onların rızasına ihtiyaç göstermektedir ve kişiler, çoğunluğun uyacağı ve belirli önlemleri gerektirecek genel kuralları kabul ettiklerinde, isteklerini önemsemediklerini göstereceklerdir. Mutabakat pek çok konu üzerinde anlaşmayı gerekli kılıyorsa, çatışmadan kaçınılamaz, çatışmadan ancak genel kurallar üzerinde anlaşmaya varılarak kaçınılabılır ki bu durum bugün neredeyse unutulmuş gibi görünüyor.

Doğru bir uzlaşma hatta çoğunluk arasındaki doğru uzlaşma Büyük Britanya'da bazı genel prensiplerin nadiren kabul edilmesine neden olmuştur ve bu uzlaşma kendi üyeleri tarafından bilinen bazı belirli önlemler üzerinde sürdürülebilir²⁸. Daha önemlisi, böyle bir toplum, prensipleri kendi özel kararları içerisinde kabul etmişse iyi bir düzen kuracak ve devam ettirecektir ve çoğunluk bu kuralları yıkmak istese bile kuralları ortadan kaldırmak için yeni bir araç buluncaya kadar başarılı olamayacaktır.

Bir dereceye kadar bu kurallara uyulmasının gerekli olduğunu daha önceleri görmüştük. Dünyanın farklı yerlerindeki farklı alt gruplar tarafından oluşturulan kararlara bile ihtiyaç bulunmaktadır. Belirli konular hakkındaki oylamalar aynı genel kurallara tabi olmadıkça muhtemelen kişiler tarafından kabul edilmeyecektir.

Önümüzdeki uzun dönem esnasında yönetim faaliyetlerinin kararlaştırıldığı tüm plan için isteklere yol açan demokratik karar verme mekanizmasının tesis edilmiş kurallarının tatminkar olmayan sonuçlarının bilincinde olunması önemlidir. Böyle bir plan, kritik güçlük için bir çözüm teşkil etmemektedir. Sonunda genel olarak kabul edildiği gibi, somut sorunlar hakkındaki kararların bir dizi sonuçları olacak ve bu nedenle bu kararlar aynı sorunları ortaya çıkaracaktır. Böyle bir planın kabul edilmesinin etkileri genel olarak tedbirlerin istenip istenmediği konusunda gerçek kriterler için bir yedek plan gibi hizmet görmekte olmasıdır.

Sadece Büyük Britanya toplumunda mevcut olan genel prensipler üzerinde gerçek bir çoğunluğun istenmesi değil, aynı zamanda somut sonuçlar istekler ile bir çatışmaya girse bile genel prensipler üzerinde inşa edilen belli şeylerin etkilemesini engelleyen bir piyasa mekanizmasının kontrol altına alınabileceği kesin bir gerçektir.

Bizce bilinmeyen koşulları kısmen karşılayan bir yapıdan faydalanmamızı sağlayacak amaçlarımızın bir kısmının başarılması, etkilerinden bir kısmının isteklerimizin aksine

sonuçlanmasına ve bu yüzden istediğimiz ve uymak istediğimiz belirli sonuçlar ile genel kurallar arasında bir çatışmanın doğmasına yol açacak olması kaçınılmaz bir şeydir.

Toplu faaliyetlerde, bu çatışma çok aşikar olmaktadır. Çünkü, birey olarak bizler kurallara uymayı öğrendik ancak bir yapının üyeleri olarak bize yasaklanmış olan bir kurala gelecekte çoğunluğu uyacağı konusunda hiçbir garantimiz bulunmamaktadır. Bireyler olarak oluşturulmuş kurallarla sınırlı olan amaçlarımızın sürdürmeyi kabul etmeyi öğrenmemize rağmen, bu kuralları değiştirme gücüne sahip bir yapının üyeleri olarak oy verirken yukarıdakine benzer bir şekilde kısıtlandığımızı düşünmeyiz. Son durumda birçok kişi diğerlerine karşı kendilerini korumaya alan faydaları mantıklı olarak görmektedir. Ancak bu kişiler bu garantinin evrensel bir nitelik taşımadığını da bilmekte ve bu nedenle kimseyi böyle bir garanti altında görmek istemezler. Spesifik konular üzerinde belli kararlar verilirken, oy verenler veya temsilcileri, genel olarak gözlemeyi tercih ettikleri prensiplerle çatışma anındaki destekleyici önlemlere yol açacaklardır. Belirli tedbirler konusunda karar veren kişileri bağlayan hiçbir kural mevcut olmadığı sürece, çoğunluğun prensipler hakkında karar vermeleri istendiği takdirde bir defa ve ebediyen kısıtlanacakları bir tip tedbiri kabul etmeleri kaçınılmaz olmaktadır.

Herhangi bir toplumda belirli konular hakkında olandan ziyade genel prensipler hakkında daha fazla mutabakatın olduğu çatışma, başlangıçta belki de olağan deneyimlerin aksine olacaktır. Günlük uygulamalar genel bir prensipten ziyade belirli bir konu hakkında mutabakatın sağlanmasının genellikle daha kolay olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, bu husus, tam olarak bilmediğimiz ve hiçbir zaman kelimelerle ifade edemediğimiz, ve değişik insanları kararlarını vermeleri konusunda yönlendiren ve nasıl hareket edeceğini bildiğimiz yaygın prensiplerin yalnızca bir sonucudur. Bu prensiplerin formüle edilmesi genellikle çok güç olmaktadır. Uygun hareket ettiğimiz prensiplerdeki bilinç eksikliği, kuralları uygulanabilir olarak gördüğümüzden sadece belirli etik kuralları üzerinde uzlaşma sağlandığı için uygun hareket ettiğimiz prensiplerdeki bilinç eksikliği çürütülemez. Fakat genellikle bu müşterek kuralları mutabakata varmış olduğumuz muhtelif belirli örneklerin incelenmesi ve yine mutabık kaldığımız noktaların sistematik analizi için öğrenmekteyiz.

Münakaşa şartları hakkında ilk defa bilgi sahibi olan bir kişinin kendi yararı için benzer kararlara ulaşması gerekiyorsa, bunun kesin anlamı olsun veya olmasın aynı prensipler tarafından yönetilmektedir ve eğer mutabık kalmadığında bu tür yaygın prensipler hususunda kişinin eksikliği olarak görülmektedir. Bu husus, belirli menfaatler hususunda önce anlaşamayan partiler arasındaki muhtemel bir anlaşmayı sağlayacak argümanları incelediğimizde doğrulanmaktadır. Bu argümanlar daima genel prensipleri veya en azından bazı genel prensiplerin ışığında ortaya konmuş olan gerçekleri kapsar. Bu husus hiçbir zaman kesin bir örnek değildir fakat daima örnek bir karakter gösterir veya belirli bir kural altında incelenir ve ilgili olarak dikkate alınır. Mutabık kaldığımız böyle bir kuralın ortaya konulması belirli bir konuda mutabakata ulaşmada temel olacaktır.